

Kollektivtrafikförvaltningen
Frida Persson
Utredningsstrateg
frida.a.persson@regionvastmanland.se

Datum	2025-09-17	Diariennr	KTM250052
Ert datum	2025-05-05	Er beteckning	RUN-HRU24-0062

YTTRANDE KRING STRATEGI FÖR STORREGIONAL KOLLEKTIVTRAFIK FÖR SÖRMLAND

Beskrivning av ärendet

Region Sörmland har tagit fram en strategi för storregional kollektivtrafik som ska vara utgångspunkten för den långsiktiga planeringen av trafik, infrastruktur, samhällsplanering och tillgänglighet. Strategin ska leda till att Sörmland har en tydlig plan och inriktning för utveckling av den storregionala kollektivtrafiken. Exempelvis som grund för samarbetet inom Mälardalstrafik samt inom samverkansforum såsom Östra Mellansverige (ÖMS), En Bättre Sits (EBS), och dialogen med grannregioner och Trafikverket. Strategin ska också vara en grund för planeringen i kommunerna så att de gemensamt når målet om ett samhälle som ger människor möjligheten att göra enkla val för att leva hållbart.

Strategin pekar ut generella principer för den storregionala trafikens utveckling med målbild år 2050 och delmål år 2035 samt utvecklingsscenarion i perspektivet fram till år 2070. Strategin omfattar framför allt tågtrafikens utveckling men även busstrafikens utveckling berörs. Med storregional kollektivtrafik avses kollektivtrafik av stor vikt för den regionala tillgängligheten mellan länen, mellan kommuner, kommunhuvudorter, större orter och större målpunkter för långväga pendling.

Kollektivtrafiknämndens yttrande

Region Västmanland tackar för möjligheten att yttra sig om Region Sörmlands strategi för storregional kollektivtrafik. Dokumentet upplevs väl disponerat och lättöverskådligt.

UVEN och Svealandsbanan

För Västmanland är sträckan Västerås–Eskilstuna särskilt viktig, och vi stödjer ambitionen att utveckla trafiken på denna delsträcka. I strategins utvecklingsscenario 2070 föreslås en delvis helt ny järnvägssträckning mellan Västerås och Eskilstuna som syftar till att öka kapaciteten och minska restiderna. Samtidigt innebär detta att befintliga stationer längs nuvarande sträckning tas bort, vilket riskerar att försämra tillgängligheten för flera mindre orter i Västmanland som idag är beroende av sträckan. Region Västmanland står bakom ambitionen att förbättra kapacitet och restider, men det får inte ske på bekostnad av regional sammanhållning.

Förslaget om förbättrad infrastruktur och kortare restider på Svealandsbanan välkomnas, då det stärker kopplingen mellan Västerås och Örebro via Eskilstuna.

Arosälänken

I strategins utvecklingsscenario 2070 lyfts Arosälänken (Enköping–Uppsala) som en möjlig framtida förgrening från Västerås. Region Västmanland ser detta som en strategiskt viktig länk för att förbättra kopplingen mellan norra Mälardalen och Uppsala i ett längre perspektiv. Mälardalsrådets En Bättre Sits pekar ut Arosälänken som möjlig efter 2045, vilket Region Västmanland står bakom. Samtidigt vill Region

Västmanland understryka att långsiktiga visioner inte får förskjuta nödvändiga infrastrukturobjekt på kort- och medellång sikt.

Infrastrukturbehov och kapacitet

Region Västmanland ser positivt på att behovet av att stärka kapaciteten på sträckan Eskilstuna–Västerås, inklusive mötesspår och hastighetshöjningar lyfts fram. Det är avgörande att dessa åtgärder prioriteras för att möjliggöra ökad turtäthet och förbättrad punktlighet. Region Västmanland delar uppfattningen om att tilldelningssystemet för tågtrafiken bör reformeras för att främja långsiktighet och förutsägbarhet för regional trafik. Det är insiktsfullt att trafiken ska vara tillgänglig och attraktiv för så många som möjligt. Det är viktigt att kollektivtrafiksystemet är väl sammanlänkat och samordnat och att förbindelserna uppfattas som trygga, effektiva och pålitliga.

Taxor och biljettsystem

Strategin lyfter behovet av ett sömlöst biljettsystem mellan olika trafikslag och regioner. Region Västmanland instämmer i att det finns ett behov av att förenkla resandet över länsgränser och stödjer utvecklingen av ett gemensamt system som inte begränsas av administrativa gränser.

Hållbarhetsbedömning och målkonflikter

Strategins hållbarhetsbedömning är gedigen och visar på goda ambitioner inom social, miljömässig och ekonomisk hållbarhet. Det är positivt att strategin uppmärksammar vikten av att hantera målkonflikter, exempelvis mellan miljöbelastning vid nybyggnation och långsiktiga klimatvinster.

Samverkan och fortsatt arbetet

Region Västmanland, som likt Region Sörmland är delägare i Mälardalstrafik, ser strategin som ett viktigt underlag för fortsatt samverkan. Det är positivt att strategin lyfter behovet av samordning kring spårkapacitet, fordon och finansiering. Samverkan mellan de regionala kollektivtrafikmyndigheterna och med intilliggande kommuner är också av vikt för att säkerställa önskad grad av utveckling för regionerna genom Mälardalstrafik. Strategins koppling till ÖMS och EBS är relevant och i linje med våra gemensamma mål om ökad tillgänglighet och hållbar tillväxt.

Region Västmanland ser fram emot att fortsatt utveckla den goda samverkan som finns med Region Sörmland för att utveckla kollektivtrafiken i och mellan regionerna. Det gäller såväl samverkan i etablerade samverkansformer som i temporära.

Sammanfattningsvis ställer sig Region Västmanland i huvudsak positiv till strategin och ser fram emot att bidra till det fortsatta arbetet med att konkretisera strategins målbild och utvecklingsscenarier, särskilt avseende UVEN, Aroslänken samt kapacitetshöjande åtgärder på Mälarbanan.

Datum

2025-09-17

Diariernr

KTM250052

För Region Västmanland

Jenny Landernäs

Ordförande Kollektivtrafiknämnden

Arne Andersson

Förvaltningsdirektör
Kollektivtrafikförvaltningen